

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
ชื่อแผนงาน _โครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม สตรีกลุ่มเสี่ยง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๑. ผลการดำเนินงาน

กรมอนามัยโดยกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางนโยบายการสร้างเสริมสุขภาพ ตามหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเพื่อเน้นให้ประชาชนได้รู้จักการดูแลสุขภาพของตนเองและสมาชิกในครอบครัวและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและได้รับการรักษาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกที่ตรวจพบอาการผิดปกติในร่างการกลุ่มสตรี วัย ๓๐-๖๕ ปี ถือว่าเป็นวัยที่ประสบผลสำเร็จ ในชีวิตเพราะเป็นวัยที่มีความรู้ความสามารถ หน้าที่การงานมั่นคง รวมทั้งมีประสบการณ์ทั้งด้านครอบครัวและสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัวทำให้ขาดการดูแลสุขภาพเท่าที่ควร และภาวะด้านสุขภาพของประชากรกลุ่มนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โรคมะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูกเป็นโรคไม่ติดต่อและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ที่เกิดขึ้นเป็นสาเหตุการตายส่วนใหญ่ โดยการเกิดโรคส่วนหนึ่งมาจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ และอีกส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง จากสถิติข้อมูลพบว่าในประชากร ๑๐๐ คน มีผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ(โรคมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม)จำนวน ๔ คนและยังมีประชากรอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ทราบว่าป่วยเป็นโรคดังกล่าว

จากการศึกษาวิจัยพบว่า โรคมะเร็งปากมดลูกเกิดจากการติดเชื้อไวรัสเอชพีวี (human Papilloma virus หรือ HPV) สายพันธุ์ที่ ๑๖ และ ๑๘ การติดเชื้อร้อยละ ๘๕ เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ ๑๕ เกิดจากการสัมผัสแล้วเชื้อเข้าไปในเยื่อของอวัยวะเพศ หรือปากมดลูกมีรอยถลอกหรือแผลที่ทำให้เชื้อ เข้าไปได้ ดังนั้น แม้ว่าไม่เคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาก่อนก็มีโอกาสเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อ เอชพีวี เชื้อไวรัสชนิดนี้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มความเสี่ยงต่ำ ทำให้เกิดโรคหูดหงอนไก่ที่อวัยวะเพศ และรอยโรคขั้นต่ำ ส่วนกลุ่มความเสี่ยงสูงเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเนื้อเยื่อปากมดลูกจนกลายเป็นรอยโรคขั้นสูงและมะเร็งขั้นสุด โดยกระบวนการเกิดมะเร็งปากมดลูกใช้เวลาเฉลี่ย ๕ - ๑๕ ปี พบว่าสตรีที่ติดเชื้อไวรัสกลุ่ม ความเสี่ยงสูง มีโอกาสที่จะเกิดมะเร็งปากมดลูกสูงถึง ๔๐๐ เท่า เมื่อเทียบกับสตรีที่ไม่พบการติดเชื้อดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การติดเชื้อดังกล่าวอาจจะหายเองได้ด้วยระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ในกรณีที่การติดเชื้อ ยังคงอยู่ หรือฝังแน่นที่ปากมดลูกก็จะมีพัฒนาไปเป็นมะเร็งปากมดลูกได้ เนื่องจากโรคนี้อาจมีระยะก่อน มะเร็งให้ตรวจพบได้ ดังนั้น การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ที่เรียกว่าการทำแป๊ปสเมียร์(Pap smear) จะทำให้พบระยะก่อนมะเร็ง และมะเร็งระยะเริ่มแรก ช่วยให้สามารถรักษาและป้องกันไม่ให้เกิดมะเร็งปากมดลูกได้

ดังนั้นการตรวจค้นหาการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติของร่างกายซึ่งอาจเป็นโรคมะเร็งในระยะแรกในสตรีอายุ ๓๐-๗๐ ปี จากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา เราค้นพบผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในระยะเริ่มต้น ได้ ๒ ราย ความผิดปกติเชิงเต้านม จำนวน ๕ ราย ซึ่งได้ส่งทำการรักษา จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเพื่อให้ได้รับการรักษาในระยะเริ่มต้น เพื่อให้หายขาดจากการเป็นมะเร็ง เครือข่ายหน่วยบริการสาธารณสุข เขตเทศบาลตำบลควนโดน คือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควนโดน ได้ตระหนักเห็นความสำคัญในการป้องกันเพื่อควบคุมโรคดังกล่าวและทำการรักษา ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะป้องกันความรุนแรงของโรคดังกล่าวและลดค่าใช้จ่ายของประชาชนและสถานบริการในการดูแลรักษา ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และตระหนักในเรื่องของมะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก และสามารถตรวจเต้านมด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อค้นหาผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในระยะแรกเพื่อลดอัตราการป่วยและตายด้วยมะเร็งปากมดลูกและเต้านม
๓. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายสตรีอาสาต้านภัยมะเร็งในชุมชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ มีความรู้ก่อนและหลังการอบรม และสามารถตรวจเต้านมได้ถูกต้อง ร้อยละ ๙๐
๒. ในรายผลิตปกติได้รับการส่งต่อ ร้อยละ ๑๐๐
๓. มีเครือข่าย จำนวน ๑ เครือข่าย

ผลการดำเนินงาน

๑. พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๐๐ คน และการฝึกปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดทำ โดยมีการกำหนดเนื้อหา การประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ สถานการณ์โรคในพื้นที่ รูปแบบการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา แนวทางการแก้ไข ทักษะการตรวจเต้านมอย่างถูกต้อง ฝึกสาธิตฝึกปฏิบัติการตรวจ แนวทางการดำเนินงานคัดกรองมะเร็งปากมดลูก สาธิตขั้นตอนการทำ และ แสดงความจำนงค์ การเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพื่อรับบัตรนัด มีความรู้และทักษะการตรวจเต้านมได้อย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๐ พบก้อนผิดปกติ จำนวน ๕ ราย ถุงไขมัน ๒ รายและก้อนเนื้อไม่ทราบสาเหตุ ๓ ราย ส่งต่อ ๕ ราย ติดตามผลการรักษาต่อเนื่อง

ประมวลาภาพกิจกรรม การดำเนินงาน หมู่ที่ ๒ บ้านสะพานเคียน

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน หมู่ที่ ๘ บ้านปลักใหญ่ใจดี

จากการประเมินความรู้ กลุ่มเป้าหมายสามารถตรวจเต้านมอย่างถูกต้อง ครบทั้ง ๕ ข้อ ร้อยละ ๑๐๐

การประเมินการตรวจเต้านมด้วยตนเอง
1. ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาท่านเคยตรวจเต้านมด้วยตนเองหรือไม่ ถ้าตอบ ไม่ ไม่ต้องถามข้ออื่นอีก
2. ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาตรวจบ่อยแค่ไหน(เลือก1ข้อ)
2.1 เดือนละ1 ครั้ง หรือ มากกว่า 1 ครั้ง
2.2 2 เดือน ต่อครั้ง
2.3 3 - 4 เดือน ต่อ ครั้ง
2.4 ไม่แน่นอน /จำไม่ได้
3. ตรวจโดยวิธี
● ดูด้วยตา
● คลำด้วยมือ
4. ตรวจถูกต้องตามหลักการ 3 นิ้ว 3 สัมผัส
5. พบความผิดปกติ

2. การดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

ผู้เข้าร่วมตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก จำนวน ๘๐ คน (ตามรายชื่อกลุ่มเป้าหมายในโครงการ) อยู่ระหว่างการตรวจเนื่องจากเป็นกิจกรรมต่อเนื่องหลังเสร็จสิ้นโครงการ

ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
วัตถุประสงค์ ข้อที่ ๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และตระหนักในเรื่องของ มะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก และสามารถตรวจเต้านมด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง	ตัวชี้วัดความสำเร็จ -กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ มีความรู้ก่อนและหลังการอบรม และสามารถตรวจเต้านมได้ถูกต้อง ร้อยละ ๙๐
ข้อที่ ๒ เพื่อค้นหาผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในระยะแรกเพื่อ ลดอัตราการป่วยและตายด้วยมะเร็งปากมดลูกและเต้านม	-ในรายผิดปกติได้รับการส่งต่อ ร้อยละ ๑๐๐
ข้อที่ ๓ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายสตรีอาสาต้านภัยมะเร็งใน ชุมชน	-มีเครือข่าย จำนวน ๑ เครือข่าย

บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะ

.....
 .....

๒. การเบิกจ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ	๑๐,๐๐๐ บาท	
งบประมาณเบิกจ่ายจริง	๑๐,๐๐๐ บาท	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
งบประมาณเหลือส่งคืนกองทุน	- บาท	คิดเป็นร้อยละ -

๓. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน/สิ่งที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๑. การเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายบางส่วนยังไม่ครอบคลุมเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายไปทำงานนอกเขตพื้นที่
ยังทำให้ไม่ได้ติดตามข้อมูลการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และการเก็บข้อมูลความครอบคลุมการตรวจมะเร็ง
ปากมดลูก
๒. ชุมชนโดยส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักคิดว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญและมีความอายต่อการเข้ารับการ
ตรวจ

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
ชื่อแผนงาน โครงการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม
สตรีกลุ่มเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควนโดน